

1. **הוכחה:** תהי T חלוקה נורמלית של $[a, b]$, כלומר $\max \Delta x_k = \mu(T) \rightarrow 0$,

לפי הגדרה של אינטגרל מסוים נקבל

$$c \int_a^b f(x) dx = c \lim_{\mu(T) \rightarrow 0} \sum_{k=1}^n f(\alpha_k) \Delta x_k = \lim_{\mu(T) \rightarrow 0} c \sum_{k=1}^n f(\alpha_k) \Delta x_k = \lim_{\mu(T) \rightarrow 0} \sum_{k=1}^n cf(\alpha_k) \Delta x_k = \int_a^b cf(x) dx$$

המעבר הראשון (משמאל ימנה) נכון לפי הגדרה של אינטגרל מסוים (נתון שהפונקציה $f(x)$ אינטגרבילית ב- $[a, b]$)

המעבר השני- לפי תכונת הגבול

המעבר האחרון – זוהי בדיוק הגדרה של אינטגרל מסוים.

ולכן cf אינטגרבילית ב- $[a, b]$ כדרוש.

2. הפונקציה מונוטונית עולה וחסומה ולכן אינטגרבילית.

3 **הוכחה:** $f(x)$ רציפה ב- $[-a, a]$ ולכן אינטגרבילית לפי רימן בקטע ולכן האינטגרל

$$\int_{-a}^a f(x) dx$$

אינו תלוי בבחירה של חלוקה נורמלית של הקטע $[-a, a]$ וגם לא בבחירת הנקודות α_k בכל תת קטע של החלוקה. לכן נבחר חלוקה נורמלית

$$T_1: 0 < x_1 < x_2 < \dots < x_n = a$$

ו- $\alpha_k \in [x_{k-1}, x_k]$ כשלהי וכן נבחר חלוקה $T_2: -a = -x_n < -x_{n-1} < -x_{n-2} < \dots < -x_1 < 0$ של

$$\text{הקטע } [-a, 0] \text{ ו- } -\alpha_k \in [-x_k, -x_{k-1}]$$

החלוקה $T = T_1 \cup T_2$ היא חלוקה נורמלית של $[-a, a]$ ולכן לפי הגדרה של אינטגרל

מסוים נקבל:

$$\int_{-a}^a f(x) dx = \lim_{\mu(T) \rightarrow 0} \sum_{k=1}^n (f(\alpha_k) \Delta x_k + f(-\alpha_k) \Delta x_k) = \lim_{\mu(T) \rightarrow 0} \sum_{k=1}^n (f(\alpha_k) \Delta x_k - f(\alpha_k) \Delta x_k) = 0$$

במעבר האחרון השתמשנו באי זוגיות של הפונקציה.

מש"ל

$$4. \text{ א. } \int_1^3 (x^2 - x - 2) dx$$

פתרון: הפונקציה $f(x) = x^2 - x - 2$ רציפה בקטע $[1, 3]$ ולכן אינטגרבילית בו ולכן

ניתן לבחור כל חלוקה של הקטע הנ"ל לחישוב האינטגרל.

נבחר חלוקה שווה כך ש- $\Delta x = \frac{3-1}{n} = \frac{2}{n}$. בכל תת קטע נבחר נקודת קצה ימני בתור

$$\alpha_k, \text{ כלומר } \alpha_k = 1 + \frac{2k}{n} \text{ ונקבל}$$

$$\int_1^3 (x^2 - x - 2) dx = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n \left(\left(1 + \frac{2k}{n}\right)^2 - \left(1 + \frac{2k}{n}\right) - 2 \right) \frac{2}{n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2}{n} \sum_{k=1}^n \left(\frac{2k}{n} + \left(\frac{2k}{n}\right)^2 - 2 \right)$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{4}{n^2} \sum_{k=1}^n k + \frac{8}{n^3} \sum_{k=1}^n k^2 - \frac{4}{n} \sum_{k=1}^n 1 \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{4}{n^2} \frac{n(n+1)}{2} + \frac{8}{n^3} \frac{n(n+1)(2n+1)}{6} - \frac{4}{n} n \right) = \frac{4}{2} + \frac{8 \cdot 2}{6} - 4 = \frac{2}{3}$$

$$\int_0^4 \sqrt{x} dx \quad \text{ב.}$$

פתרון:

$$\text{נקודות החלוקה } \frac{4k^2}{n^2}, k = 0, 1, \dots, n$$

$$[x_{k-1}, x_k] \text{ אורך תת קטע } \Delta x_k = \frac{4k^2}{n^2} - \frac{4(k-1)^2}{n^2}$$

$$\alpha_k = \frac{4k^2}{n^2} \text{ קצה ימני של תת קטע } [x_{k-1}, x_k] \text{ שנציב בפונקציה לחישוב של סכום רימן.}$$

$$\begin{aligned} \int_0^4 \sqrt{x} dx &= \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n \sqrt{\frac{4k^2}{n^2}} \left(\frac{4k^2}{n^2} - \frac{4(k-1)^2}{n^2} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n \frac{2k}{n} \left(\frac{8k}{n^2} - \frac{4}{n^2} \right) \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n \left(\frac{16k^2}{n^3} - \frac{8k}{n^3} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{16}{n^3} \sum_{k=1}^n k^2 - \frac{8}{n^3} \sum_{k=1}^n k \right) \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{16}{n^3} \frac{n(n+1)(2n+1)}{6} - \frac{8}{n^3} \frac{n(n+1)}{2} \right) = \frac{16 \cdot 2}{6} - 0 = \frac{16}{3} \end{aligned}$$

ג. דומה לסעיף א:

$$\Delta x = \frac{5-2}{n} = \frac{3}{n}$$

$$f(x_k) = 8 \left(2 + \frac{3k}{n} \right) - \left(2 + \frac{3k}{n} \right)^2 = -\frac{9k^2}{n^2} + \frac{12k}{n} + 12 \quad x_k = 2 + k \cdot \frac{3}{n} = 2 + \frac{3k}{n}$$

$$f(x_k) \Delta x = \left(-\frac{9k^2}{n^2} + \frac{12k}{n} + 12 \right) \left(\frac{3}{n} \right) = -\frac{27k^2}{n^3} + \frac{36k}{n^2} + \frac{36}{n}$$

$$\begin{aligned} \sum_{k=1}^n f(x_k) \Delta x &= \sum_{k=1}^n \left(-\frac{27k^2}{n^3} + \frac{36k}{n^2} + \frac{36}{n} \right) = -\frac{27}{n^3} \sum_{k=1}^n k^2 + \frac{36}{n^2} \sum_{k=1}^n k + \frac{36}{n} \sum_{k=1}^n 1 \\ &= -\frac{27}{n^3} \cdot \frac{n(n+1)(2n+1)}{6} + \frac{36}{n^2} \cdot \frac{n(n+1)}{2} + \frac{36}{n} \cdot n = -\frac{9}{2} \left(1 + \frac{1}{n} \right) \left(2 + \frac{1}{n} \right) + 18 \left(1 + \frac{1}{n} \right) + 36 \end{aligned}$$

$$\int_2^5 (8x - x^2) dx = \lim_{n \rightarrow \infty} \left[-\frac{9}{2} \left(1 + \frac{1}{n} \right) \left(2 + \frac{1}{n} \right) + 18 \left(1 + \frac{1}{n} \right) + 36 \right] = -\frac{9}{2} (1)(2) + 18(1) + 36 = 45$$

.ד

נתון: תהי P – חלוקה כלשהי של קטע $[a, b]$ על ידי נקודות כלשהן $(i = 0, 1, \dots, n)$. x_i

בכל תת קטע $[x_i, x_{i+1}]$ $i = 0, 1, \dots, n-1$ נבחר כנקודות אינטגרציה ממוצע הנדסי של

קצות הקטע, כלומר $c_i = \sqrt{x_i x_{i+1}}$

(נציין כי לכל זוג נקי חלוקה מתקיים $(i = 0, 1, \dots, n-1)$ $0 < x_i < c_i < x_{i+1}$)

לפי הגדרת הפונקציה $f(x) = \frac{1}{x^2}$ נקבל $f(c_i) = \frac{1}{(c_i)^2} = \frac{1}{x_i \cdot x_{i+1}}$

סכום רימן המתאים הנו :

$$\begin{aligned} S_n &= \sum_{i=0}^{n-1} f(c_i) \cdot \Delta x_i = \sum_{i=0}^{n-1} \frac{\Delta x_i}{x_i x_{i+1}} = \sum_{i=0}^{n-1} \frac{x_{i+1} - x_i}{x_i x_{i+1}} = \sum_{i=0}^{n-1} \left(\frac{1}{x_i} - \frac{1}{x_{i+1}} \right) = \\ &= \left(\frac{1}{x_0} - \frac{1}{x_1} \right)_{i=0} + \left(\frac{1}{x_1} - \frac{1}{x_2} \right)_{i=1} + \left(\frac{1}{x_2} - \frac{1}{x_3} \right)_{i=2} + \dots + \left(\frac{1}{x_{n-2}} - \frac{1}{x_{n-1}} \right)_{i=n-2} + \left(\frac{1}{x_{n-1}} - \frac{1}{x_n} \right)_{i=n-1} + \\ &= \frac{1}{x_0} - \frac{1}{x_n} = \frac{1}{a} - \frac{1}{b} \end{aligned}$$

ולכן: $\int_a^b \frac{dx}{x^2} = \lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{a} - \frac{1}{b} \right) = \frac{1}{a} - \frac{1}{b}$